

*Проект розроблено ГС «Досить труїти Кривий Ріг»*

*у межах участі в проєкті*

**«Підвищення організаційної спроможності інститутів громадянського суспільства,  
які працюють в екологічній сфері»**



## **ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА ДЛЯ ГО**

**2020 рік**

## ЗМІСТ

### Вступ

1. Терміни, що вживаються в цій політиці.
2. Заборона дискримінації за ознакою статі.
3. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків — учасників ГО.
4. Оскарження дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань, насильства за ознакою статі. Притягнення до відповідальності порушника.
5. Нормативно-правові акти щодо забезпечення прав та можливостей жінок і чоловіків.

### ВСТУП

Процес діяльності ГО Екосекс має збігатися з метою ЗУ «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

Зокрема, ГО Екосекс у своїй діяльності прагне досягнути паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом правового забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та застосування спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією та законами України.

Для виконання цієї мети ГО Екосекс своїй діяльності забезпечує:

- утвердження гендерної рівності;
- недопущення дискримінації за ознакою статі;
- застосування позитивних дій;
- запобігання та протидію насильству за ознакою статі, зокрема всім проявам насильства стосовно жінок;
- забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільно важливих рішень;
- захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі.

## 1. ТЕРМІНИ, ЩО ВЖИВАЮТЬСЯ В ЦІЙ ПОЛІТИЦІ

1.1. **Гендерна рівність (gender equality)** — рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дає особам обох статей можливість брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Протилежним до гендерної рівності поняттям є гендерна нерівність — відмінності та нерівності, що формуються в процесі реалізації соціальних ролей жінок і чоловіків, у взаємодії та за допомоги інституцій.

1.2. **Дискримінація за ознакою статі (гендерна дискримінація) (gender discrimination)** — дії чи бездіяльність, що виражають будь-яке розрізнення, виняток або привілеї за ознакою статі, якщо вони спрямовані на обмеження або унеможливають визнання, користування чи здійснення на рівних підставах прав і свобод людини для жінок і чоловіків. Гендерна дискримінація є порушенням прав людини. Визначають пряму та непряму дискримінацію. Законодавство України ґрунтується на принципі недискримінації, що передбачає незалежно від певних ознак: забезпечення рівності прав і свобод осіб та/або груп осіб; забезпечення рівності перед законом осіб та/або груп осіб; повагу до гідності кожної людини; забезпечення рівних можливостей осіб та/або груп осіб.

1.3. **Сексизм (sexism)** — дискримінація за ознакою статі, що ґрунтується на уявленні про вигадану перевагу моральних, інтелектуальних, культурних, фізичних та інших властивостей однієї статі над іншою.

1.4. **Сексуальні домагання (sexual harassment)** — дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування.

## 2. ЗАБОРОНА ДИСКРИМІНАЦІЇ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ

2.1. Усі учасники ГО Єкосекс визнають, що будь-яка дискримінація за ознакою статі забороняється.

2.2. Уся діяльність ГО Єкосекс будується з урахуванням вимог ЗУ «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

2.3. На вимогу будь-якого члена ГО Єкосекс може бути створена комісія зі складу її членів для виявлення в діях ГО ознак дискримінації за ознакою статі. У разі виявлення таких порушень комісія доповідає про них на найближчих зборах, робочій групі, та члени ГО приймають рішення щодо усунення таких порушень і приведення діяльності ГО у відповідність до ЗУ «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

2.4. Не вважаються дискримінацією за ознакою статі:

- спеціальний захист жінок під час вагітності, пологів та грудного вигодовування дитини;
- обов'язкова строкова військова служба для чоловіків, передбачена законом;
- різниця в пенсійному віці для жінок і чоловіків, передбачена законом;
- особливі вимоги щодо охорони праці жінок і чоловіків, пов'язані з охороною їхнього репродуктивного здоров'я.

### **3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ — УЧАСНИКІВ ГО**

3.1. ГО ЕкоСекс забезпечує всім жінкам і чоловікам, що беруть участь у діяльності організації, рівні права та можливості в працевлаштуванні, просуванні по роботі, підвищенні кваліфікації та перепідготовці.

3.2. ГО у своїй діяльності:

- створює умови праці, які даватимуть змогу жінкам і чоловікам здійснювати трудову діяльність на рівній основі;
- забезпечує жінкам і чоловікам можливість суміщати трудову діяльність із сімейними обов'язками;
- здійснює рівну оплату праці жінок і чоловіків при однаковій кваліфікації та однакових умовах праці;
- вживає заходи зі створення безпечних для життя і здоров'я умов праці;
- вживає заходи з унеможливлення та захисту від випадків сексуальних домагань та інших проявів насильства за ознакою статі.

3.3. Під час проведення тендерів та оголошень про вакансії ГО зобов'язується дотримуватись принципу гендерної рівності. Зокрема не пропонувати роботу лише жінкам або лише чоловікам, за винятком специфічної роботи, яка може виконуватися виключно особами певної статі; висувати різні вимоги, даючи перевагу одній зі статей; вимагати від осіб, які влаштовуються на роботу, відомості про їхнє особисте життя, плани щодо народження дітей.

### **4. ОСКАРЖЕННЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ ТА СЕКСУАЛЬНИХ ДОМАГАНЬ, НАСИЛЬСТВА ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ. ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОРУШНИКА**

4.1. Особи будь-якої статі або групи осіб мають право надсилати повідомлення про порушення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків до Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок у разі, якщо вичерпані внутрішні засоби правового захисту або якщо застосування таких засобів захисту невиправдано затягується.

4.2. Особа має право на відшкодування матеріальних збитків та моральної шкоди, завданих їй унаслідок дискримінації за ознакою статі чи сексуальних домагань. Моральна шкода відшкодовується незалежно від матеріальних збитків, які підлягають відшкодуванню, та не пов'язана з їх розміром.

4.3. Особа, яка вважає, що до неї було застосовано дискримінацію за ознакою статі, чи вона/він стала(-в) об'єктом сексуальних домагань або постраждала(-в) від насильства за ознакою статі, має право звернутися зі скаргою до органів управління ГО.

4.4. За результатами розгляду скарги правління ГО приймає рішення про виключення зі складу її учасників порушника гендерної рівності. При цьому ГО зобов'язується зберігати конфіденційність щодо особи, яка зазнала дискримінації.

4.5. У подальшому особа, що зазнала дискримінації, має право звернутися до компетентних органів щодо притягнення до відповідальності винної особи відповідно до ЗУ «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

4.6. Особа, яка вважає, що стосовно неї було застосовано дискримінацію за ознакою статі чи вона стала об'єктом сексуальних домагань, має право звернутися зі скаргою до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, уповноважених осіб (координаторів) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, правоохоронних органів держави та суду.

4.7. Особи будь-якої статі або групи осіб мають право надсилати повідомлення про порушення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків до Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок у разі, якщо вичерпані внутрішні засоби правового захисту або якщо застосування таких засобів захисту не виправдано затягується.

4.8. Особа має право на відшкодування матеріальних збитків та моральної шкоди, завданих їй унаслідок дискримінації за ознакою статі чи сексуальних домагань. Моральна шкода відшкодовується незалежно від матеріальних збитків, які підлягають відшкодуванню, та не пов'язана з їх розміром.

4.9. Відповідальним за реалізацію цієї Політики та її дотримання всіма дотичними до діяльності ГО особами є директор ГО.

## **5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ**

Загальна декларація прав людини.

Мексиканська декларація 1975 року про рівність жінок та їх внесок у розвиток і мир.

Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (укр/рос).

Факультативний протокол до Конвенції про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок.

Пекінська декларація 1995 року.

Декларація тисячоліття Організації Об'єднаних Націй.

Цілі Сталого Розвитку ООН.

Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2018–2023 роки.

Європейська Хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад.

Заключні зауваження до восьмої періодичної доповіді України (Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок).

**Резолюції Ради Безпеки ООН:**

- Резолюція 1325 (2000), ухвалена Радою Безпеки на її 4213-му засіданні, 31 жовтня 2000 року;
- Резолюція 1820 (2008), ухвалена Радою Безпеки на її 5916-му засіданні, 19 червня 2008 року;
- Резолюція 1888 (2009), ухвалена Радою Безпеки на її 6195-му засіданні, 30 вересня 2009 року;
- Резолюція 1889 (2009), ухвалена Радою Безпеки на її 6196-му засіданні, 5 жовтня 2009 року.

**Національні документи:**

- Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»;
- Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»;
- Указ Президента України «Про вдосконалення роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 р. № 634-р «Про національний план дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про консультативно-дорадчі органи з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 273 «Про затвердження Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року»;

- Наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів» від 7 лютого 2020 р. № 86;
- Наказ Міністерства соціальної політики України «Про утворення Міжвідомчої робочої групи з координації питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 7 лютого 2020 р. № 87;
- Наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо внесення до колективних договорів та угод положень, спрямованих на забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків у трудових відносинах» від 29 січня 2020 р. № 56.

Голова ГО  
Заступник голови  
Секретар

ТМсф

Жавтарова Т.А.

Бешун Євген В.І.

Прішчупова Г.В.